

WOJEWODA ŁÓDZKI

FB-IV.431.6.2022

Łódź, 23 maja 2023 r.

Pan

Piotr Świdorski

Burmistrz Błaszek

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 175 ust. 1 pkt 2, ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych², zwanej dalej *ustawą o finansach*, służby finansowe Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi podległe Wojewodzie Łódzkiemu w składzie:

1. w okresie od dnia 5 października 2022 r. do dnia 17 października 2022 r.:

- Izabela Klimont – Klimowicz, specjalista w Wydziale Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów,
- Urszula Dzika – Górnik, główny specjalista w Wydziale Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję członka zespołu kontrolerów,

2. w okresie od dnia 18 października 2022 r. do dnia 24 marca 2023 r.:

- Aleksandra Kornacka, główny specjalista w Wydziale Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów,
- Urszula Dzika – Górnik, główny specjalista w Wydziale Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję członka zespołu kontrolerów,

stosownie do upoważnień odpowiednio Nr 14/1/2022 i Nr 14/2/2022 z dnia 3 października 2022 r. oraz Nr 14/3/2022 z dnia 19 października 2022 r. wydanych przez Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi działającego z upoważnienia Wojewody Łódzkiego, przeprowadziły w Gminie Błaszki, 98-235 Błaszki, Plac Niepodległości 13, w okresie od dnia 5 października 2022 r. do dnia 24 marca 2023 r., kontrolę finansową.

Zakres kontroli:

¹ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. 2020, poz. 224),

² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

- a) przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa przekazanej w 2021 r., na podstawie zawartej umowy, na realizację zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego, polegających na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w ramach programu "Opieka 75+",
- b) okres objęty kontrolą: od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r.

[akta kontroli, str. 10-26, 321-330, 537-545]

Działalność jednostki, przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli³, w badanym zakresie ocenia się negatywnie⁴.

I. Informacje ogólne

1. Burmistrzem Błazek w okresie objętym kontrolą był i jest obecnie Pan Piotr Świdorski, co potwierdza Zaświadczenie z dnia 5 listopada 2018 r. Miejskiej Komisji Wyborczej w Błazkach.

[akta kontroli, str. 63]

2. Funkcję Skarbnika Gminy i Miasta Błazki w okresie objętym kontrolą pełniła i nadal pełni Pani Małgorzata Woźniakowska, co potwierdza Uchwała Nr XX/131/16 Rady Gminy i Miasta Błazki z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie powołania Skarbnika Gminy i Miasta Błazki.

[akta kontroli, str. 61]

3. Podstawa i zakres programu „Opieka 75+” na 2021 r.:
Program „Opieka 75+”, zwany dalej *Programem*, stanowi informację zawierającą wskazówki dotyczące możliwości uzyskania wsparcia finansowego przez gminy w 2021 roku w zakresie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym, określonego w art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, tj. świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług, w miejscu zamieszkania (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi). W ramach programu, wsparcia finansowego dla gmin udziela się na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy

³ art. 3 ust. 1 w zw. z art. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 224) oraz w zw. z art. 28 ust. 3 pkt 1) i 2) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 190.)

⁴ skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

o pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji celowej z budżetu państwa nie może przekroczyć 50% kosztów realizacji zadania.

Program zakłada wsparcie finansowe gmin w zakresie świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, spełniających warunki do udzielenia pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

Program rekomenduje niepobieranie odpłatności za usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone dla osób w wieku 75 lat i więcej, których dochód nie przekracza 250% obowiązującego od 1 października 2018 r. kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Środki finansowe z programu mogą być przeznaczone na:

- 1) dofinansowanie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach programu i będą kontynuowane w roku 2021;
- 2) dofinansowanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym w roku 2020 te usługi nie były świadczone (osoby nowe);
- 3) dofinansowanie zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

W ramach programu dopuszcza się następujące sposoby realizacji przez gminę usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych:

- 1) zatrudnianie opiekunek na podstawie umowy o pracę (jedynie w zastępstwie opiekunki przebywającej na urlopie wypoczynkowym lub zwolnieniu lekarskim gmina ma możliwość realizacji przedmiotowych usług opiekuńczych w wybranej przez siebie formie);
- 2) zlecenie wykonania przedmiotowego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. organizacjom pozarządowym wymienionym w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 tej ustawy;
- 3) zakupienie usług opiekuńczych od podmiotów sektora prywatnego.

W zapotrzebowaniu na środki z rezerwy celowej budżetu państwa gmina zobowiązana była wskazać stawkę za godzinę świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, określoną w uchwale rady gminy.

Kosztem realizacji zadania jest wydatek, jaki ponosi gmina w związku ze świadczeniem usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych osobom w wieku 75 lat i więcej, które mieszczą się w zakresie przedmiotowym programu. Koszt realizacji zadania

wylicza się poprzez pomnożenie całkowitej liczby godzin np. usług opiekuńczych przyznanej decyzją administracyjną osobie w wieku 75 lat i więcej na rok 2021 przez koszt 1h usług opiekuńczych określony w uchwale rady gminy. Do kwoty wyliczonej zgodnie z ww. metodą, gmina może uzyskać dofinansowanie w wysokości do 50%.

Uchwałą Nr L/298/18 Rady Miejskiej w Błazkach z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie *szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłaty oraz trybu ich pobierania*, zmienioną Uchwałą Nr VIII/51/19 Rady Miejskiej w Błazkach z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie *zmiany Uchwały Rady Miejskiej w Błazkach Nr L/298/18 z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie: Szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłaty oraz trybu ich pobierania*, Rada uchwaliła koszt 1 godziny usług opiekuńczych w kwocie 17,53 zł. Wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi Błazek i Kierownikowi MOPS w Błazkach.

[akta kontroli, str. 253-255, 262, 265]

II. Szczegółowy zakres kontroli

4. W dniu 20 maja 2021 r. pomiędzy Skarbem Państwa – Wojewodą Łódzkim reprezentowanym przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi a Gminą Błazki reprezentowaną przez Burmistrza Gminy Błazki, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Błazki, została zawarta umowa Nr 14/2021 o dofinansowane w 2021 r. środkami z rezerwy celowej budżetu państwa zadania własnego jednostki samorządu terytorialnego, polegającego na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zwana dalej *Umową*. Przedmiotem *Umowy* było dofinansowanie w 2021 r. środkami z rezerwy celowej budżetu państwa (część 83, poz. 25) zadania własnego Gminy Błazki, zwanego dalej *Zadaniem*, polegającego na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych, w szczególności polegających na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, świadczeniu opieki higienicznej lub pielęgnacji zaleconej przez lekarza oraz zapewnienie, w miarę możliwości ośrodka pomocy społecznej, kontaktów z otoczeniem.
5. Na dofinansowanie kosztów realizacji *Zadania* Wojewoda przekazał z budżetu państwa Gminie Błazki dotację celową z rezerwy celowej (część 83, poz. 25), stanowiącą do 50%

kosztów realizacji *Zadania*, jednak w kwocie nieprzekraczającej 78 885,00 zł w dziale 852, rozdziale 85228, § 2030 za okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r.

[akta kontroli, str. 3-9]

6. Zgodnie z § 2 ust. 3 *Umowy* Wojewoda Łódzki przekazał dotację celową na rachunek bankowy Gminy Błaszki w dniu 7 czerwca 2021 r., w kwocie 78 885,00 zł, co potwierdza wyciąg bankowy nr 107/2021 za okres od 2021-06-05 do 2021-06-07.

[akta kontroli, str. 68-69]

7. Wpływ dotacji na wyodrębniony rachunek Gminy Błaszki został zaewidencjonowany po stronie Wn konta 133-2 „Rachunek budżetu”, w korespondencji ze stroną Ma konta 901-1 „Dochody budżetu”. Przekazanie środków z dotacji do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszki, współrealizującego *Zadanie*, zwanego dalej *MOPS*, zostało zaewidencjonowane po stronie Wn konta 223-28 „Rozliczenie wydatków budżetowych” w powiązaniu ze stroną Ma konta 133-2 „Rachunek budżetu”.

[akta kontroli, str. 103-108]

8. Gmina Błaszki przekazała środki z dotacji do *MOPS* w dniu 7 czerwca 2021 r. w kwocie 78 885,00 zł, co potwierdza wyciąg bankowy nr 107/2021 za okres od 2021-06-05 do 2021-06-07 (Gmina Błaszki) oraz wyciąg bankowy nr 093/2021 z dnia 7 czerwca 2021 r. (*MOPS*).

Otrzymane środki *MOPS* zaewidencjonował po stronie Wn konta 130-1 „Rachunek bieżący” oraz po stronie Ma na koncie 223-16-1 „Rozliczenie wydatków budżetowych Opieka 75+”.

[akta kontroli, str. 68-69, 358, 435]

10. Jak wynika z przedstawionych zespołowi kontrolerów dokumentów wydatki na realizację *Zadania* były ponoszone w terminach określonych w § 4 ust. 1 i 2 *Umowy* i dotyczyły wypłat wynagrodzenia na rzecz opiekunek zatrudnionych na umowę o pracę w *MOPS* za świadczenie usług opiekuńczych zgodnie z § 3 *Umowy*.

Dowody księgowe (listy wypłat, zestawienia list wypłat, wyciągi bankowe, polecenia księgowania) objęte kontrolą zostały sprawdzone przez zespół kontrolerów pod kątem legalności, przeznaczenia oraz zgodności z zapisami *Umowy*.

Analiza przedstawionych dokumentów wykazała, że *MOPS* terminowo dokonywał w trybie miesięcznym wypłaty wynagrodzeń dla opiekunek zatrudnionych na podstawie umowy o pracę ze środków znajdujących się rachunku bankowym. Następnie, począwszy od

początku roku na podstawie poleceń księgowania sporządzanych na koniec każdego miesiąca, *MOPS* ujmował koszty dotyczące realizacji zadania w ramach ww. *Programu* w ewidencji księgowej na kontach 404-75 „Wynagrodzenia Opieka 75+” oraz 405-75 „Ubezpieczenia społeczne Opieka 75+” po stronie Wn w korespondencji ze stroną Ma konta 130-1 „Rachunek bieżący” w powiązaniu z właściwym paragrafem klasyfikacji budżetowej.

Zgodnie z zasadami określonymi przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w dokumencie „*Program „Opieka 75+” na rok 2021*” koszty realizacji zadania stanowią iloczyn liczby przepracowanych godzin opiekunek w ramach realizacji usług opiekuńczych objętych *Programem* oraz stawki za 1 roboczogodzinę. W omawianym przypadku stawka wynosiła 17,53 zł. Jak wynika z dokumentów przedstawionych w ramach kontroli koszty realizacji *Zadania* nie były wyliczane przez *MOPS* zgodnie z powyższą zasadą, ale ujmowane w ewidencji księgowej jako wypłata wynagrodzeń konkretnym pracownikom w wysokości wskazanej w poleceniu księgowania. Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora *MOPS* z dnia 8 lutego 2023 r. cyt.: „(...) podstawą do sporządzenia poleceń księgowania były notatki służbowe organizatorki usług, gdzie zawarta była sugestia, które wynagrodzenia, której opiekunki, można wyodrębnić, by w najprostszy sposób, bez zbędnych zawilości dzielenia wynagrodzenia wszystkich opiekunek, dokonać wyodrębnienia kwot w *Programie*, biorąc pod uwagę brak konieczności „przypisywania” opiekunek, ponieważ każda z nich realizowała usługi w *Programie*.”

Niezgodność sposobu wyliczania kosztów *Zadania* z założeniami *Programu* stanowi nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik jednostki kontrolowanej.

W dniu 17 października 2022 r. *MOPS* przekazał zespołowi kontrolerów dokument „Analiza wykonania usług opiekuńczych w zakresie *Programu* „Opieka 75+” w 2021 r.” zawierający m.in. dane dotyczące rozliczenia godzin zrealizowanych usług opiekuńczych oraz kwot dotacji i środków własnych wydatkowanych na realizację *Zadania* w ramach *Programu* w okresach miesięcznych od początku 2021 roku. W odpowiedzi na prośbę zespołu kontrolerów o uzupełnienie danych dotyczących rozliczenia ilości godzin usług opiekuńczych finansowanych ze środków własnych w dniu 6 lutego 2023 r. *MOPS* przesłał uzupełniony dokument „Wykonanie usług opiekuńczych w zakresie *Programu* Opieka 75+ / 2021 r.”. Analiza obydwu dokumentów wykazała rozbieżności co do liczby zrealizowanych godzin usług opiekuńczych oraz rozliczenia wydatkowanych środków. Stwierdzono również błędy rachunkowe. Wobec trudności ustalenia prawidłowej podstawy wyliczenia kwot ujętych w ewidencji księgowej, zespół kontrolerów zwrócił się z prośbą

o przekazanie dokumentów źródłowych stanowiących podstawę do sporządzenia poleceń księgowania kosztów realizacji *Zadania*. W odpowiedzi w dniu 8 lutego 2023 r. *MOPS* przesłał dokumenty źródłowe w postaci notatek służbowych potwierdzających wykonanie godzin usług opiekuńczych w ramach zadania realizowanego w ramach Programu „Opieka 75+” za dany miesiąc. Kontrola tych dokumentów wykazała zgodność danych dotyczących liczby zrealizowanych godzin usług opiekuńczych z zestawieniem przesłanym w dniu 6 lutego 2023 r. „Wykonanie usług opiekuńczych w zakresie Programu Opieka 75+ / 2021 r.”. Notatki nie zawierały konkretnych kwot wynagrodzenia, a jedynie informacje (*dopisane odręcznie z podpisem*) wskazujące osoby, których wynagrodzenia i w jakiej części należy ująć w ewidencji księgowej.

Dodatkowo Dyrektor *MOPS* w przysłanym w dniu 13 lutego 2023 r. piśmie wyjaśnił, że cyt.: *„Na zakończenie każdego miesiąca (lub w pierwszych dnia następnego) organizatorka usług przekazywała do księgowości wewnętrzną roboczą (nieobligatoryjną) notatkę służbową potwierdzającą realizację usług w Programie (do czerwca 2021 r. na zasadzie planu i koncepcji) zaznaczając przy tym ustnie inne uwagi, np. jakie (inne) składniki wynagrodzeń nie powinny być uwzględniane w programie. Główna księgowa i organizatorka usług pracują w „biurko w biurko” i na bieżąco omawiają różne kwestie. Kiedy organizatorki usług dopisały odręcznie przekazane wcześniej ustne uwagi i uzgodnienia, niestety nie jesteśmy w stanie stwierdzić autorytatywnie i nie mamy możliwości zweryfikowania tych terminów „daty faktycznej”, ale te „dopiski robocze” zostały dokonane już po wyodrębnieniu wynagrodzeń brutto wcześniej wskazanych w notatce opiekunek, po wyliczeniu ich składek społecznych od pracodawcy i zsumowaniu do pełnej kwoty brutto-brutto. Takie działanie następowało w terminie późniejszym niż pierwsza część notatki i musiało polegać na ścisłym współdziałaniu i wymianie informacji pomiędzy pracownikami.”*

Stan faktyczny opisany powyżej wskazuje na naruszenie art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości⁵ w zakresie rzetelności i kompletności dokumentów stanowiących podstawę do ujęcia kosztów realizacji *Zadania* w ewidencji księgowej. Wskazane naruszenie stanowi nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponosi Dyrektor *MOPS*.

Dodatkowo w konsekwencji powyższych nieprawidłowości należy stwierdzić, że ujmowanie w ewidencji księgowej dowodów księgowych w postaci poleceń księgowania sporządzonych na podstawie roboczych i nieobligatoryjnych dokumentów świadczy o braku rzetelności prowadzonych ksiąg rachunkowych, które zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy

⁵ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) – w brzmieniu obowiązującym w okresie badanym.

o rachunkowości⁶ mają odzwierciedlać stan rzeczywisty operacji gospodarczych.

Powyższe należy uznać za nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponosi Dyrektor i Główny księgowy *MOPS*.

W toku prowadzenia czynności kontrolnych zespół kontrolerów stwierdził, że *MOPS* ujmował koszty *Zadania* na kontach 404-75 oraz 405-75 w okresach miesięcznych od początku 2021 roku. Po otrzymaniu w dniu 7 czerwca 2021 r. dotacji celowej, na podstawie § 4 ust. 1 *Umowy*, *MOPS* mógł zrefundować ze środków dotacji celowej poniesione uprzednio ze środków własnych wydatki w ramach realizacji *Zadania* za okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia zawarcia *Umowy*.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy do kontroli nie przedstawiono żadnego dokumentu potwierdzającego zrefundowanie z dotacji celowej wydatków poniesionych ze środków własnych. Również na listach wynagrodzeń za okres od dnia 21 maja 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. brak jest informacji o dokonaniu płatności ze środków otrzymanej dotacji celowej.

W dniu 21 lutego 2023 r. Główny Księgowy *MOPS* złożył wyjaśnienie następującej treści cyt.: „*Wszystkie środki finansowe w zakresie zadania w formie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych kwalifikowane są w rozdz. 852 28 – łącznie. Środki finansowe, jako dotacja celowa na dofinansowanie zadania (do 50% kosztów, nie więcej niż 78.885 zł), także były zakwalifikowane w rozdz. 852 28 i wpłynęły na (nieoprocentowane) konto podstawowe MOPS. Refundacja, jako forma wsparcia finansowego, polegała na wydzieleniu (zakwalifikowaniu kosztów w Programie) w wyodrębnionej ewidencji księgowej.*”

Brak stosownych zapisów w ewidencji księgowej potwierdzających zrefundowanie ze środków dotacji celowej, wydatków poniesionych w okresie poprzedzającym zawarcie *Umowy* ze środków własnych, narusza postanowienia *Umowy*, co należy uznać za nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponosi Dyrektor *MOPS*.

Prowadzona kontrola wykazała, że zgodnie z ewidencją księgową całkowity koszt realizacji *Zadania* wyniósł 158 744,28 zł, co wynika z łącznej kwoty kosztów ujętych na kontach 404-75 i 405-75. Na podstawie prowadzonej przez *MOPS* ewidencji księgowej nie można jednoznacznie stwierdzić jaka kwota kosztów *Zadania* została sfinansowana ze środków publicznych tj. w ramach otrzymanej dotacji celowej a jaka ze środków własnych. Oprócz zestawień pomocniczych nie przedstawiono żadnego dokumentu księgowego (zewnętrznego bądź wewnętrznego) wskazującego na poniesienie wydatku na realizację

⁶ Patrz przypis 3 – w brzmieniu obowiązującym w okresie badanym.

Zadania ze środków przekazanej dotacji celowej.

W dniu 7 marca 2023 r. zespół kontrolny zwrócił się do jednostki kontrolowanej z prośbą „o przekazanie wydruków wyciągów bankowych lub innych dokumentów prezentujących fakt zapłaty za realizację zadania „Opieka 75+” ze środków otrzymanej dotacji w kwocie 78.885,00 zł. W przypadku braku takich dokumentów proszę o pisemne wyjaśnienie sposobu zapłaty za zrealizowane zadanie ze środków dotacji zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).”.

W odpowiedzi MOPS przesłał: „dokumenty potwierdzające fakt zapłaty za realizację zadania Opieka 75+ ze środków dotacji w kwocie 78 885,00 zł:

- opisane wydruki potwierdzeń przelewu składek potrąconych i naliczonych do ZUS
- potwierdzenia przelewu wynagrodzeń netto na ror opiekunek świadczących usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne w ramach programu Opieka 75+
- sprawozdania miesięczne Rb 28S z wykonania w rozdziale 852 28 z wyodrębnieniem programu Opieka 75+.”.

Dokumenty przesłane przez MOPS prezentowały jedynie potwierdzenie dokonania płatności za realizację usług w ramach Zadania. Nie przedstawiono jednak żadnych dodatkowych dokumentów, na podstawie których można stwierdzić, że środki dotacji w wysokości 78 885,00 zł zostały wydatkowane na cel określony w § 3 Umowy.

W opisach dowodów i dokumentów księgowych nie zamieszczono informacji wskazujących na źródło finansowania.

Rozliczenie konta 223-16-1 „Rozliczenie wydatków budżetowych OPIEKA 75+” nastąpiło na podstawie polecenia księgowania pod datą 31.12.2021 r. jako zamknięcie konta i przeniesienie całej kwoty dotacji na konto 800-1 „Fundusz jednostki”.

Sporządzone na podstawie poleceń księgowania oraz dokumentów pomocniczych (roboczych notatek służbowych) przekazanych przez MOPS zestawienie zaewidencjonowanych **kosztów realizacji Programu** prezentuje poniższa tabela:

okres	ilość godzin refundowanych usług w ramach Programu	koszty usług opiekuńczych (według stawki 17,53 zł)	środki dotacji z Programu	środki własne z Programu	kwota zaksięgowanych środków z Programu	Nr PK
I/2021	727	8 167,80	4 075,72	4 092,08	8 167,80	40
II/2021	714	13 002,63	6 424,74	6 577,89	13 002,63	98
III/2021	816	9 852,30	4 925,93	4 926,37	9 852,30	157

IV/2021	777,5	15 480,39	7 739,49	7 740,90	15 480,39	258
V/2021	776	14 300,30	7 143,47	7 156,83	14 300,30	337
VI/2021	830	15 480,39	7 739,50	7 740,89	15 480,39	402, 418
VII/2021	958	19 458,54	9 729,15	9 729,39	19 458,54	485, 487
VIII/2021	872	15 816,14	7 906,03	7 910,11	15 816,14	548, 550
IX/2021	823	11 061,70	5 530,72	5 530,98	11 061,70	632, 636
X/2021	807	15 495,97	7 739,50	7 756,47	15 495,97	696, 701
XI/2021	955	20 628,12	9 930,75	10 697,37	20 628,12	761, 766
ŁĄCZNIE	9 055,5	158 744,28	78 885,00	79 859,28	158 744,28	

Zestawienie kosztów w podziale na poszczególne paragrafy klasyfikacji budżetowej:

Miesiąc	§ 4010	§ 4110	§ 4120	Łącznie
I/2021	6 798,00	1 203,25	166,55	8 167,80
II/2021	10 822,00	1 915,49	265,14	13 002,63
III/2021	8 200,00	1 451,40	200,90	9 852,30
IV/2021	12 910,00	2 254,09	316,30	15 480,39
V/2021	12 192,49	1 848,43	259,38	14 300,30
VI/2021	12 910,00	2 254,09	316,30	15 480,39
VII/2021	16 352,97	2 723,41	382,16	19 458,54
VIII/2021	13 190,00	2 302,98	323,16	15 816,14
IX/2021	9 225,00	1 610,69	226,01	11 061,70
X/2021	12 923,00	2 256,36	316,61	15 495,97
XI/2021	17 203,00	3 003,64	421,48	20 628,12
Łącznie	132 726,46	22 823,83	3 193,99	158 744,28

W ocenie zespołu kontrolerów *MOPS* nie prowadził wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków, co jest niezgodne z § 5 pkt 2) *Umowy* oraz narusza zapisy art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych⁷. Uwzględniając powyższe zestawienie jak również przedstawione

⁷ Patrz przypis 2 – w brzmieniu obowiązującym w okresie badanym.

inspektorom kontroli finansowej dowody i dokumenty księgowe należy stwierdzić, że nie jest możliwe potwierdzenie prawidłowości sporządzenia ww. zestawienia.

Powyższe naruszenie należy uznać za nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponosi Dyrektor oraz Główny Księgowy *MOPS*.

Zgodnie z art. 126 ustawy o finansach publicznych⁸ *dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa (...) przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.*

Stosownie do postanowień art. 168 ust. 4. ustawy o finansach publicznych⁹ **wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.** *Przekazanie środków na rachunek beneficjenta nie oznacza wykorzystania dotacji.*

Dodatkowo zapisy *Umowy* wskazują w § 4 ust. 1, że Beneficjent mógł finansować usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne, ze środków dotacji od dnia 1 stycznia 2021 r. Koszty realizacji *Zadania* poniesione przez Beneficjenta **w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia zawarcia Umowy** (do dnia 20 maja 2021 r.) **mogły być finansowane z dotacji na zasadzie refundacji, przy zachowaniu właściwego udziału procentowego dotacji w tych kosztach.**

Zgodnie z § 4 ust. 2 *Umowy* Beneficjent zobowiązał się wykonać *Zadanie* oraz wykorzystać dotację do dnia 31 grudnia 2021 r. **Wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane Zadanie.**

Natomiast w § 4 ust. 3 *Umowy* Beneficjent zobowiązał się do wykorzystania dotacji zgodnie z celem, na jaki ją uzyskał i **na warunkach określonych w Umowie**, co dotyczyło również ewentualnych przychodów uzyskanych w związku z realizacją *Zadania* oraz odsetek bankowych od przekazanych przez Wojewodę środków, które należało wykorzystać wyłącznie na realizację *Zadania*, a niewykorzystane zwrócić do budżetu państwa.

Z uwagi na wskazane wcześniej ustalenia należy stwierdzić, że brak jest dokumentów potwierdzających dokonanie wydatków ze środków udzielonej dotacji.

Brak wyodrębnionej ewidencji księgowej, jak również brak opisów na dowodach źródłowych wskazujących na źródło finansowania uniemożliwia właściwe rozliczenie dotacji celowej. *MOPS* nie przedstawił inspektorom kontroli finansowej rzetelnego

⁸ Patrz przypis 2 – w brzmieniu obowiązującym w okresie badanym.

⁹ Patrz przypis 2 – w brzmieniu obowiązującym w okresie badanym.

dokumentu potwierdzającego rozliczenie ilości godzin świadczonych usług w ramach realizowanego *Zadania* z uwzględnieniem stawki 17,53 zł.

Jak wynika z treści art. 169 ust. 2 ustawy o finansach publicznych¹⁰ dotacjami pobranymi w nadmiernej wysokości są dotacje otrzymane z budżetu państwa w wysokości wyższej niż niezbędna na dofinansowanie lub finansowanie dotowanego zadania.

W powyższej sytuacji stosownie do zapisów § 7 ust. 4 *Umowy*, środki dotacji w kwocie **78 885,00 zł** – jako pobrane w nadmiernej wysokości - podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na zasadach wskazanych w art. 169 ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych¹¹.

Powyższe należy zakwalifikować jako nieprawidłowość ze skutkiem finansowym, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik jednostki kontrolowanej.

[akta kontroli str. 251-252, 332-357, 358-428, 437-476, 481-482, 484-496, 511, 514-520, 522-523, 527, 548-581]

11. W wykonaniu zapisów § 5 pkt 3) *Umowy MOPS* monitorował przebieg realizacji *Programu* drogą środowiskowych wywiadów rodzinnych prowadzonych przez pracowników socjalnych oraz poprzez utrzymywanie stałego kontaktu ze świadczeniobiorcami. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora *MOPS* z dnia 14 października 2022 r. cyt.: „*W trakcie realizacji Programu nie wystąpiły żadne istotne zdarzenia, które utrudniałyby realizację Programu.*”.
- Biorąc pod uwagę ilość nieprawidłowości stwierdzonych przez zespół kontrolerów należy stwierdzić, że Gmina Błaszki nie monitorowała systematycznie przebiegu realizacji *Zadania* zgodnie z powyżej wskazanym zapisem *Umowy*, co stanowi naruszenie, za które odpowiedzialność ponosi kierownik jednostki kontrolowanej.

[akta kontroli str. 256]

12. Zgodnie z § 6 ust. 1 *Umowy MOPS* sporządził w dniu 13 stycznia 2022 r. w formie tabelarycznej sprawozdanie z realizacji *Programu* publikowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w Warszawie oraz Wydział Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w Centralnej Aplikacji Statystycznej zatytułowane „Sprawozdanie z realizacji programu „Opieka 75+” wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.”.

Sprawozdanie zostało podpisane przez Dyrektora *MOPS* i złożone w dniu 19 stycznia 2022 r. za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, co jest zgodne z terminem wynikającym z

¹⁰ Patrz przypis 2 – w brzmieniu obowiązującym w okresie badanym.

¹¹ Patrz przypis 2 – w brzmieniu obowiązującym w okresie badanym.

zapisów *Umowy*, tj. do dnia 31 stycznia 2022 r.

Zespół kontrolerów stwierdził niezgodność danych znajdujących się w sprawozdaniu z danymi przedstawionymi do kontroli wynikającymi z dokumentów źródłowych, tj. „Wykonaniem usług opiekuńczych w zakresie Programu Opieka 75+ / 2021 r.” oraz dowodami i dokumentami księgowymi. Złożone sprawozdanie prezentowało jedynie dane wynikające z postanowień zawartej *Umowy*.

Powyższe niezgodności należy potraktować jako nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik jednostki przekazującej sprawozdanie.

Jak wynika z zapisów § 6 ust. 1 *Umowy* Beneficjent był zobligowany do złożenia w terminie do dnia 31 stycznia 2021 r. sprawozdania z realizacji *Programu* również w formie opisowej. W dniu 6 lutego 2023 r. zespół kontrolerów otrzymał dokument „*Sprawozdanie opisowe z realizacji programu „Usługi 75+” za okres od 01.01.2021 do 31.11.2021 z dnia 13 stycznia 2021 r.* Wobec niejasności dotyczących daty złożenia tego sprawozdania jednostka kontrolowana została wezwana do przedstawienia potwierdzenia wysłania powyższego dokumentu.

W odpowiedzi z dnia 13 lutego 2023 r. Dyrektor *MOPS* stwierdził cyt.: „*Roczne sprawozdanie o sposobie realizacji Programu winno być, zgodnie z par. 6 Umowy, sporządzone i przekazane Wojewodzie za pośrednictwem Centralnej Aplikacji (CAS) do 31 stycznia 2022 r. według przygotowanego wzoru. Takowe sprawozdanie zostało sporządzone i przekazane w dniu 19.01.2022 r. W kwestionariuszu sprawozdania, w miejscu „uwagi” wpisano wybiórczo najważniejsze dane z realizacji na podstawie przygotowanego pisma. Wobec powyższego nie wysłano tegoż pisma za pośrednictwem poczty, wpinając je do akt własnych. Jak się później okazało, system CAS jednak „odrzucił zapis w okienku „uwagi”, „pozostawiając” tylko liczbę porządkową „1” na co, przez zwykłe niedopatrzenie, (zapewne w związku ze zmianą na stanowisku organizatorki usług) nie zwróciliśmy uwagi. Do przekazanego przez CAS sprawozdania już nie wracaliśmy, nie otrzymaliśmy także wezwania do złożenia jego korekty, domniemywaliśmy wówczas, iż zapis par. 6 Umowy został spełniony.*”

Niezłożenie sprawozdania w formie opisowej w terminie określonym w *Umowie* należy potraktować jako nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik jednostki przekazującej sprawozdanie.

[akta kontroli, str. 430-433, 478, 511]

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszczach pismem z dnia 30 marca 2023 r. znak MOPS.1710.1.2022 wniósł *o rozważenie możliwości ponownego przeanalizowania zaistniałych nieprawidłowości i ich oceny z uwzględnieniem przedłożonych dokumentów*. Przy piśmie załączono dokumentację, która nie została przekazana w trakcie trwania czynności kontrolnych, *z powodu zwykłej niewiedzy i nieświadomości konieczności przedłożenia dokumentów „księgowości ręcznej”, gdzie jest potwierdzenie podziału środków*.

W Załączniku Nr 1 do przekazanego przy powołanym powyżej piśmie Zarządzenia nr 1/2021 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszczach z dnia 20 stycznia 2021 r. w sprawie: *zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych* w pkt. 1.3.1 jednoznacznie wskazano, że ***księgi rachunkowe jednostki prowadzone są techniką ręczną równoległą do ewidencji komputerowej (od 2021 r.)***. W pkt 1.3.3. Załącznika Nr 1 do Zarządzenia wskazano ***Rachunkowość w jednostce prowadzona jest techniką ręczną oraz za pomocą systemu informatycznego XX¹², którego eksploatację rozpoczęto 01.01.2021 r.***

Wydruki z ewidencji prowadzonej w systemie informatycznym przedkładane w trakcie trwania czynności kontrolnych zawierają adnotację ***„Wersja niekomercyjna do testów i szkoleń MOPS 2021”***.

Stosownie do postanowień art. 4 ust. 3 ustawy o rachunkowości¹³ *Rachunkowość jednostki obejmuje: 1) przyjęte zasady (politykę) rachunkowości; 2) prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym; (...) 6) gromadzenie i przechowywanie dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej ustawą; (...)*.

Ponadto, jak wskazano uprzednio na stronie 9 wystąpienia pokontrolnego zespół kontrolerów w dniu 7 marca 2023 r. zwrócił się z prośbą *„o przekazanie wydruków wyciągów bankowych lub innych dokumentów prezentujących fakt zapłaty za realizację zadania “Opieka 75+” ze środków otrzymanej dotacji w kwocie 78.885,00 zł*.

Dokumenty przesłane przez MOPS prezentowały jedynie potwierdzenie dokonania płatności za realizację usług w ramach *Zadania*. **Nie przedstawiono jednak żadnych dodatkowych dokumentów, na podstawie których można stwierdzić, że środki dotacji w wysokości 78 885,00 zł zostały wydatkowane na cel określony w § 3 Umowy.**

Zarządzający kontrolę (działający z upoważnienia Wojewody Łódzkiego Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi), w celu zachowania zasady

¹² Dane zanonimizowane

¹³ Patrz: przypis 5

kontradukcyjności¹⁴, tj. zasady polegającej *na zapewnieniu kierownikowi jednostki kontrolowanej możliwości aktywnego udziału w całej procedurze kontrolnej, w szczególności poprzez zapewnienie w toku postępowania kontrolnego możliwości korzystania ze środków odwoławczych*, zarządził przeprowadzenia dodatkowych czynności kontrolnych¹⁵ w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Dodatkowe czynności kontrolne w dniu 21 kwietnia 2023 r., m.in. w siedzibie jednostki kontrolowanej, przeprowadził zespół kontrolerów w składzie:

- Michał Kontowt, kierownik oddziału kontroli finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniący funkcję kierownika zespołu kontrolerów,
- Aleksandra Kornacka, główny specjalista w Wydziale Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję członka zespołu kontrolerów,
- Urszula Dzika – Górnik, główny specjalista w Wydziale Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję członka zespołu kontrolerów,

stosownie do upoważnień odpowiednio Nr 8/1/2023, Nr 8/2/2023 i Nr 8/3/2023 z dnia 13 kwietnia 2023 r. wydanych przez Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi działającego z upoważnienia Wojewody Łódzkiego.

W trakcie trwania dodatkowych czynności kontrolnych ustalono, że:

- 1) Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszczkach nie otrzymał odrębnego upoważnienia Burmistrza Błaszek do zgłoszenia zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego nr FB-IV.431.6.2022 z dnia 24 marca 2023 r.,
- 2) ewidencja księgowa prowadzona ***techniką ręczną***, przedstawiona zespołowi kontrolerów jest niekompletna, tj. nie zawiera wszystkich wymaganych elementów określonych w przepisie art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości¹⁶.

Stosownie do postanowień powołanego przepisu art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości¹⁷ *księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą: 1) dziennik; 2) księgę główną; 3) księgi pomocnicze; 4) zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych; 5) wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).*

¹⁴ *Standardy kontroli w administracji rządowej z dnia 31 sierpnia 2017 r.* opracowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, zatwierdzonymi przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów działającego z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów

¹⁵ art. 43 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 224)

¹⁶ Patrz: przypis 5

¹⁷ Patrz: przypis 5

Zespołowi kontrolerów okazano jedynie karty wydatków *MOPS* (jeden z elementów tworzący *księgi pomocnicze* jednostki budżetowej) i inne księgi pomocnicze, które według oświadczenia Głównego Księgowego *MOPS* są księgą główną.

Stwierdzono, że przedstawiony zbiór to wyłącznie luźne karty kontowe *spięte w skoroszyt*, sporządzone najprawdopodobniej tzw. techniką przebitkową, tworzące dziennik. Zespołowi kontrolerów nie okazano natomiast oryginału kart kontowych, na których dokonywano zapisu oryginalnego (systematycznego). W zbiorze tym (luźne karty kontowe *spięte w skoroszyt*) po stronie kosztów ewidencja prowadzona **techniką ręczną** była tylko i wyłącznie dla konta 400 – *Amortyzacja*.

W ewidencji prowadzonej w systemie informatycznym *MOPS* ujmował koszty dotyczące realizacji zadania w ramach ww. *Programu* w ewidencji księgowej na kontach 404-75 „Wynagrodzenia Opieka 75+” oraz 405-75 „Ubezpieczenia społeczne Opieka 75+” po stronie Wn w korespondencji ze stroną Ma konta 130-1 „Rachunek bieżący” w powiązaniu z właściwym paragrafem klasyfikacji budżetowej, co zostało szczegółowo opisane w wystąpieniu pokontrolnym str. 6-9.

Przedłożone zespołowi kontrolerów dokumenty ewidencji księgowej prowadzonej **techniką ręczną** nie spełniały wymogu określonego w ust. 4 art. 13 ustawy o rachunkowości¹⁸.

Zgodnie z postanowieniami powołanego przepisu art. 13 ust. 4 ustawy o rachunkowości¹⁹ *księgi rachunkowe, z uwzględnieniem techniki ich prowadzenia, powinny być: 1) trwale oznaczone nazwą (pełną lub skróconą) jednostki, której dotyczą (każda księga wiązana, każda luźna karta kontowa, także jeżeli mają one postać wydruku komputerowego lub zestawienia wyświetlanego na ekranie monitora komputera), nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej oraz nazwą programu przetwarzania; 2) wyraźnie oznaczone co do roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia; 3) przechowywane starannie w ustalonej kolejności.*

Ponadto przedłożone dokumenty przy piśmie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błazkach z dnia 30 marca 2023 r. znak MOPS.1710.1.2022 oraz okazane zespołowi kontrolerów w dniu 21 kwietnia 2023 r., tj. w trakcie wykonywania dodatkowych czynności kontrolnych²⁰ nie pozwalają na stwierdzenie, że księgi

¹⁸ Patrz: przypis 5

¹⁹ Patrz: przypis 5

²⁰ art. 43 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 224)

rachunkowe *MOPS* za rok 2021 prowadzone były zgodnie z uregulowaniami zawartymi w ustawie o rachunkowości²¹ oraz procedurach wewnętrznych jednostki w tym zakresie.

W ocenie zespołu kontrolerów w części dotyczącej prowadzenia ewidencji księgowej *techniką ręczną* naruszono regulacje zawarte w art. 23 i art. 24 ustawy o rachunkowości²².

W ocenie zespołu kontrolerów ewidencji księgowej prowadzonej *techniką ręczną* (przedstawionej w dniu 21 kwietnia 2023 r., tj. w trakcie wykonywania dodatkowych czynności kontrolnych²³) nie sposób uznać za prowadzoną rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco²⁴.

Ponadto przedstawiona kontrolującym dokumentacja ewidencji księgowej prowadzonej *techniką ręczną* wskazywała na możliwość niezamknięcia ksiąg rachunkowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błazkach za rok 2021, wbrew postanowieniom art. 12 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁵, o czym zespół kontrolerów poinformował Sekretarza i Skarbnika Gminy Błazki w dniu 21 kwietnia 2023 r.

Zarządzający kontrolę (działający z upoważnienia Wojewody Łódzkiego Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi) pismem z dnia 25 kwietnia 2023 r. znak FB-IV.431.6.2022 poinformował kierownika jednostki kontrolowanej (Burmistrza Błazek) o ujawnieniu okoliczności wskazujących na możliwość niezamknięcia ksiąg rachunkowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błazkach za rok 2021. Zwrócił się także o informację na temat ewentualnie podjętych działań w tym zakresie (lub przyczynach ich niepodjęcia).

Kierownik komórki do spraw kontroli (Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi) zawiadomił kierownika jednostki kontrolowanej (Burmistrza Błazek) pismem z dnia 25 kwietnia 2023 r. znak FB-IV.431.6.2022, że zastrzeżenia (wyjaśnienia) do projektu wystąpienia pokontrolnego Nr FB-IV.1611.3.2021 z dnia 24 marca 2023 r. wniesione przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błazkach przy piśmie z dnia 30 marca 2023 r. znak MOPS.1710.1.2022 zostały **odrzucone** jako *zastrzeżenia wniesione przez osobę nieuprawnioną*, zgodnie z postanowieniami art. 42 ust. 2 pkt 1) ustawy o kontroli w administracji rządowej²⁶.

²¹ Patrz: przypis 5

²² Patrz: przypis 5

²³ art. 43 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 224)

²⁴ art. 24 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) – w brzmieniu obowiązującym w okresie badanym, jak również w dacie wystąpienia pokontrolnego

²⁵ ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.)

²⁶ Patrz: przypis 1

Przy powołanym powyżej piśmie²⁷ poinformowano kierownika jednostki kontrolowanej (Burmistrza Błaszek), że stosownie do art. 42 ust. 4 ustawy o kontroli²⁸ – *kierownikowi jednostki kontrolowanej, w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania zawiadomienia o odrzuceniu zastrzeżeń, przysługuje prawo wniesienia odwołania do kierownika jednostki kontrolującej*, tj. Wojewody Łódzkiego.

Burmistrz Błaszek (kierownik jednostki kontrolowanej) skorzystał z przysługującego mu uprawnienia do *wniesienia odwołania do kierownika jednostki kontrolującej*, tj. Wojewody Łódzkiego, *w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania zawiadomienia o odrzuceniu zastrzeżeń*.

W odwołaniu kierownik jednostki kontrolowanej (Burmistrz Błaszek) podniósł m.in., że zastrzeżenia *podobnie jak wszystkie inne wyjaśnienia, informacje oraz dokumenty przedkładane organowi kontrolującemu były bezpośrednio przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błazkach. Organ kontrolujący przyjmował je nie wnosząc żadnych uwag czy zastrzeżeń co do formy czy sposobu ich składania. Tym samym organ kontrolujący niewątpliwie przyjął je jako prawidłowo złożone. Tak samo należy ocenić złożone przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błazkach. Dyrektor działał na podstawie upoważnienia z dnia 24 lutego 2023 r. które przez organ kontrolujący nigdy nie było kwestionowane, podważane. Tym samym, jeśli organ kontrolujący powziął jakąkolwiek wątpliwość co do prawidłowości trybu wniesienia zastrzeżeń do protokołu pokontrolnego, mimo iż wcześniej takowych nie posiadał, to w myśl art. 13 w/w ustawy, zgodnie z którym w m.in. w sprawach dotyczących protokołu, w zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie, przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio, winien ewentualne wątpliwości wyjaśnić, czego organ kontrolujący nie uczynił. (...) Dodatkowo w załączeniu przekazuję kopię upoważnienia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błazkach, które potwierdzają prezentowany przeze mnie stan faktyczny i prawny.*

Wojewoda Łódzki (kierownik jednostki kontrolującej) pismem z dnia 19 maja 2023 r. znak FB-IV.431.6.2022 poinformował, że *w świetle przekazanych wyjaśnień i dokumentów, a przede wszystkim obowiązujących w tym zakresie przepisów nie ma możliwości uwzględnienia (...) odwołania.*²⁹

²⁷ pismo kierownika komórki do spraw kontroli (Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi) z dnia 25 kwietnia 2023 r., znak FB-IV.431.6.2022 o odrzuceniu zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego Nr FB-IV.1611.3.2021 z dnia 24 marca 2023 r.

²⁸ Patrz: przypis 1

²⁹ odwołanie kierownika jednostki kontrolowanej od otrzymanego zawiadomienia o odrzuceniu zastrzeżeń z dnia 26 kwietnia 2023 r., znak RKU.1710.3.2023

Wojewoda Łódzki w powołanym piśmie³⁰ poinformował Burmistrza Błaszek, że cyt.: „Treść przedłożonego przy odwołaniu³¹ Zarządzenia Nr 25/2023 Burmistrza Błaszek z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszkach **nie upoważnia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszkach (pracownika obsługującego organ) do złożenia zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego**³², zatem nie potwierdza prezentowanego przez Pana Burmistrza stanu faktycznego i prawnego. Nadmieniam, że w treści komparycji powołanego powyżej Zarządzenia przywołano przepis art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³³. Stosownie do postanowień art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³⁴ **organ administracji publicznej może upoważniać, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, pracowników obsługujących ten organ do załatwiania spraw w jego imieniu w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań z oryginałem. Zarządzający kontrolę w dniu 13 kwietnia 2023 r., m.in. po zapoznaniu się z aktami prawnymi Gminy Błaszki, tj. Uchwałami Rady Miejskiej w Błaszkach / oraz archiwalnymi Rady Gminy i Miasta Błaszki i Zarządzeniami Burmistrza Błaszek / oraz archiwalnymi Burmistrza Gminy i Miasta Błaszki oraz stwierdzenia braku w nich upoważnień kierownika jednostki kontrolowanej (Burmistrza Błaszek) do zgłoszenia pisemnych umotywowanych zastrzeżeń do projektów wystąpień pokontrolnych / bądź dokumentów równoważnych dla Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszkach, stosownie do uregulowań zawartych w art. 43 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³⁵, wyraził zgodę na przeprowadzenie dodatkowych czynności kontrolnych w Gminie Błaszki. Brak upoważnienia kierownika jednostki kontrolowanej (Burmistrza Błaszek) do zgłoszenia pisemnych umotywowanych zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego dla Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszkach potwierdzono podczas wykonywania dodatkowych czynności kontrolnych³⁶.”**

W informacji o rozstrzygnięciu odwołania w sprawie odrzucenia zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego skierowanej do kierownika jednostki kontrolowanej (Burmistrza

³⁰ informacja Wojewody Łódzkiego (kierownika jednostki kontrolującej) z dnia 19 maja 2023 r. znak FB-IV.431.6.2022 o rozstrzygnięciu odwołania w sprawie odrzucenia zastrzeżeń od projektu wystąpienia pokontrolnego

³¹ Patrz przypis 1

³² Projekt wystąpienia pokontrolnego Nr FB-IV.431.6.2022 z dnia 24 marca 2023 r.

³³ ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.)

³⁴ Patrz przypis 8

³⁵ Patrz przypis 5

³⁶ art. 43 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 224)

Błaszek) Wojewoda Łódzki (kierownik jednostki kontrolującej) wskazał ponadto, że *wyjaśnienia, informacje oraz dokumenty przedkładane organowi kontrolującemu (...) przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszczach składane były stosownie do uregulowań art. 25 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej*³⁷, tj. *Pracownik jednostki kontrolowanej ma obowiązek: 1) niezwłocznego przedstawiania, na żądanie kontrolera, dokumentów, materiałów i informacji niezbędnych do przeprowadzenia kontroli; (...) oraz że Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszczach zgodnie z uregulowaniami zawartymi w § 2. ust. 1. i 2. Załącznika Nr 1 do uchwały Nr IX/58/2019 Rady Miejskiej w Błaszczach z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie: uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszczach jest pracownikiem samorządowym i zarządza Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Błaszczach (...), z którym stosunek pracy nawiązuje i rozwiązuje Burmistrz Błaszek.*

W związku z ustaleniami dokonany w toku przeprowadzonej kontroli przedstawionymi w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, uprzejmie proszę Pana Burmistrza o:

1. zwrot na rachunek bieżący dochodów dysponenta części 85/10 województwo łódzkie: NBP Oddział Okręgowy w Łodzi Nr **56 1010 1371 0022 1922 3100 0000** dotacji celowej pobranej w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie **78 885,00 zł**.

Zwrotu dotacji należy dokonać stosownie do wymogów określonych w art. 169 ust. 1 pkt 2 *ustawy o finansach*³⁸, tj. ciągu 15 dni licząc od daty sporządzenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, zgodnie z postanowieniami art. 169 ust. 5 pkt 2) *ustawy o finansach*³⁹ liczonymi od dnia stwierdzenia pobrania dotacji w nadmiernej wysokości, tj. od dnia sporządzenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego;

2. *realizację zadań sfinansowanych środkami pochodzącymi z dotacji celowej z budżetu państwa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz postanowieniami umownymi;*
3. *prorowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji celowych oraz wydatków dokonywanych z tych środków;*
4. *systematyczne monitorowanie przebiegu realizacji zadań sfinansowanych środkami pochodzącymi z dotacji celowej z budżetu państwa oraz jednostek Gminy ich realizujących oraz niezwłoczne pisemne informowanie Wojewody Łódzkiego o wszelkich istotnych zdarzeniach związanych z ich realizacją;*

³⁷ Patrz przypis 5

³⁸ Patrz przypis 2

³⁹ Patrz przypis 2

5. składanie sprawozdań, w tym sprawozdań w formie opisowej, w terminach określonych w umowach o realizację zadań sfinansowanych ze środków z dotacji celowej z budżetu państwa;
6. zintensyfikowanie działań nadzorczych nad jednostkami organizacyjnymi Gminy realizującymi zadania finansowane środkami pochodzącymi z dotacji celowej z budżetu państwa w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów, a w szczególności ustawy o rachunkowości⁴⁰.

Ponadto w związku z ustaleniami zespołu kontrolerów w trakcie trwania dodatkowych czynności kontrolnych⁴¹ (przedstawionymi w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym), z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości oraz informacje przekazane przy piśmie⁴² Pana Burmistrza o zabezpieczeniu w dniu 21 kwietnia 2023 r. ksiąg rachunkowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błazkach za 2021 r. i poddaniu *audytowi celem zbadania rzeczywistej kondycji oraz sposobu funkcjonowania w/w jednostki*, uprzejmie proszę o poinformowanie zarządzającego kontrolę o ustaleniach audytu i podjętych w ich następstwie działaniach.

O sposobie wykorzystania uwag i wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, a także podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań proszę powiadomić Wojewodę Łódzkiego w terminie 30 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, iż stosownie do zapisów art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁴³ od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anna Rośniak

Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu

Do wiadomości:

Główny Księgowy Budżetu Wojewody

⁴⁰ Patrz: przypis 5

⁴¹ art. 43 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 224)

⁴² Pismo z dnia 26 kwietnia 2023 r. znak RKU 1710.4.2023

⁴³ Patrz: przypis 1